

Sygn. akt XVII AmE 194/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Witold Rękosiewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Magdalena Ratajczyk

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **P. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) w R.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 11 marca 2020 r. nr (...). (...)(...)

I. oddala odwołanie,

II. zasądza od P. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) w R. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt XVII AmE 194/20

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) decyzją z dnia 11 marca 2020 r. znak: (...). (...) (...), na podstawie art. 168 pkt 11a, art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2018 r., poz. 2389, z późn. zm., dalej: ustawa OZE lub Ustawa) w zw. z art. 170 ust. 4 pkt 1 i 70 pkt 2 ustawy OZE oraz w zw. z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 z późn. zm.) i art. 90 ust. 1 ustawy OZE, orzekł, że:

1. P. K. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w R. (powód, Przedsiębiorca), nie wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 70 pkt 2 ustawy OZE tj. obowiązku przedstawienia dokumentów lub informacji mających znaczenie dla oceny wykonania obowiązków, o których mowa w art. 52-55 ustawy OZE, poprzez nieudzielenie żądanej odpowiedzi na pismo Prezesa URE z dnia 5 marca 2018 r. znak: (...). (...)(...), które zawierało żądanie przedstawienia informacji o dokonanej w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. sprzedaży energii elektrycznej oraz realizacji obowiązków, o których mowa w art. 52 ust. 1 ustawy OZE w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego, włącznie uiszczenia stosownych opłat zastępczych;

2. za niewywiązanie się z obowiązku opisanego w punkcie pierwszym wymierzył Przedsiębiorcy P. K. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w R. karę pieniężną w kwocie 10 000 zł.

P. K. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w R. w złożonym odwołaniu zaskarżył powyższą decyzję Prezesa URE w całości. Zaskarżonej decyzji powód zarzucił naruszenie prawa materialnego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy tj. art. 168 pkt 11a, art. 169 ust. 1 pkt 1 oraz art. 170 ust. 4 pkt 1 ustawy OZE, przez niewłaściwe zastosowanie tych przepisów, polegające na zastosowaniu do stanu faktycznego, który zaistniał przed ich wejściem w życie.

Na podstawie powyżej wskazanego zarzutu powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powód wskazał, że wynikający z art. 70 pkt 2 ustawy OZE obowiązek przedstawienia Prezesowi URE informacji został wprowadzony z dniem 1 lipca 2016 r. Zaznaczył, że przepisy art. 168 pkt 11a, art. 169 ust. 1 pkt 1 oraz art. 170 ust. 4 pkt 1 ustawy OZE, na podstawie których możliwe jest nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej za naruszenie obowiązku przedstawienia Prezesowi URE informacji lub dokumentów zostały wprowadzone z dniem 14 lipca 2018 r. Powód pokreślił, iż do naruszenia doszło przed wejściem w życie powołanych przepisów. Zarzucił Prezesowi URE, że w wyniku zastosowania ww. przepisów do stanu faktycznego zaistniałego przed ich wejściem w życie naruszył wynikająca z art. 2 Konstytucji RP podstawową zasadę porządku prawnego –lex retro non agit. W zw. z tym zarzut naruszenia wymienionych przepisów uznał powód za uzasadniony. Stwierdził, że dla oceny naruszenia należy brać pod uwagę stan prawny obowiązujący w chwili jego zaistnienia. Zdaniem powoda Prezes URE pominął okoliczność, że wezwanie z dnia 5 marca 2018 r. zostało doręczone Przedsiębiorcy w dniu 1 czerwca 2018 r., a termin do udzielenia informacji upłynął z dniem 22 czerwca 2018 r. W ocenie powoda istotnym w sprawie jest art. 189c k.p.a., wprowadzający zasadę stosowania przepisu względniejszego dla strony. Wobec tego, iż w czasie naruszenia obowiązywała ustawa względniejsza dla powoda, która nie przewidywała możliwości nałożenia kary za niewywiązanie się z obowiązku wynikającego z art. 70 ust. 2 ustawy OZE zastosowanie w sprawie wskazanych w odwołaniu przepisów był niedopuszczalne.

Ponadto w ocenie powoda Prezes URE bezzasadnie stwierdził, że P. K. nie wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 70 pkt 2 ustawy OZE poprzez nieudzielenie żądanej informacji w odpowiedzi na pismo z dnia 5 marca 2018 r. Zauważył, że wymagane informacje zostały przesłane przez powoda wraz z pismem z dnia 26 czerwca 2019 r., które zawierało wypełniony Załącznik nr 1A. Wykonanie obowiązku zostało potwierdzone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Zdaniem powoda z uwagi na nieobowiązywanie w dacie naruszenia powołanych przepisów postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej nie powinno być wszczęte, a na skutek prawidłowych ustaleń powinno zostać umorzone.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Powołał się na treść art. 52 ust. 1 i 2 oraz art. 52 ust. 2 ustawy OZE. Wskazał, iż w 2016 roku powód wytwarzał energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii. Istniało więc uzasadnione przypuszczenie, że mógł być obowiązany do realizacji obowiązków, o których mowa w art. 52 ust. 1 ustawy OZE. Prezes URE zaznaczył, że zgodnie z art. 70 ustawy OZE był uprawniony do monitorowania realizacji obowiązków wynikający z Ustawy w sposób określony w tym przepisie. Dwukrotnie wzywał powoda do przesłania niezbędnych informacji. Mimo, iż wezwania zostały skutecznie doręczone w dniach 1 czerwca 2018 r. i 17 grudnia 2018 r. Przedsiębiorca nie wykonał obowiązku. Dopiero po wszczęciu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej Przedsiębiorca dokumenty w załączeniu do pisma z dnia 26 czerwca 2019 r. Pozwany zauważył, że okoliczności naruszenia zostały szczegółowo opisane w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i potwierdzone w odwołaniu. Prezes URE nie zgodził się z twierdzeniem powoda, że udzielenie odpowiedzi na wezwanie z dnia 5 marca 2018 r. po wyznaczonym terminie można uznać za zrealizowanie obowiązku informacyjnego. Zaprzeczył, że uznał, iż powód w dniu 26 czerwca 2019 r. dopełnił wymaganego prawem obowiązku i złożył wymagane dokumenty. Podkreślił, że

powód złożył wymagane dokumenty dopiero po wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, kiedy Prezes URE powziął już wiadomość o naruszeniu.

Zarzuty odwołania dotyczące naruszenia art. 168 pkt 11a i art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy OZE przez ich niewłaściwe zastosowanie uznał pozwany za niezasadne. Wskazał, że powód posiada koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej. Oznacza to, że mógł być zobowiązany do realizacji obowiązków wymienionych w art. 52 ust. 1 ustawy OZE w powiązaniu z art. 52 ust. 2 tej ustawy. Stwierdził, że złożenie przez powoda dokumentów dopiero po wszczęciu postępowania należało uznać niewykonanie obowiązku. Wobec niewykonania obowiązku mimo dwukrotnego doręczenia wezwania, zgodnie z art. 168 pkt 11a Ustawy powód podlegał karze pieniężnej. Pozwany powołał się na przyjęte w orzecznictwie sądowym stanowisko dotyczące wymierzenia kary pieniężnej z tytułu nieudzielenia informacji.

W odniesieniu do zarzutu opartego na dacie wejścia w życie art. 168 pkt 11a Prezes URE wskazał na pouczenia zawarte w wezwaniu. Podkreślił, że doręczenie wezwania z dnia 5 marca 2018 r. w dniu 17 grudnia 2018 r. oraz wydanie zaskarżonej decyzji nastąpiło po wejściu w życie art. 168 pkt 11a ustawy OZE. Dodał, że prowadził postępowanie zgodnie z treścią znowelizowanych przepisów i zastosował przepis art. 168 pkt 11a ustawy OZE, który jest względniejszy dla Przedsiębiorcy w stosunku do art. 56 ust. 1 pkt 7 i 7a Prawa energetycznego. Pozwany podkreślił, że z uwagi na obiektywny charakter odpowiedzialności na gruncie art. 168 Ustawy do przypisania tej odpowiedzialności wystarczające jest wystąpienie określonych w przepisie przesłanek niezależnie od winy sprawcy. Pozwany zaznaczył, że późniejsze zrealizowanie obowiązku miało wpływ na możliwość zastosowania odstąpienia od wymierzenia kary zgodnie z art. 174 ust. 2 ustawy OZE. Prezes URE wskazał, że wysokość kary pieniężnej, o której mowa w art. 168 pkt 11a Ustawy została określona w sposób sztywny. Przedstawił też swoje stanowisko w odniesieniu do twierdzeń odwołania opartych na treści art. 189c i innych przepisów k.p.a.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

P. K. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w R. wytwarzał w 2016 r. energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii. (bezsporne)

Na podstawie art. 28 ust. 1 Pe oraz art. 70 ustawy OZE Prezes URE pismem z dnia 5 marca 2018 r. wezwał Przedsiębiorcę do przedstawienia, w ciągu 21 dni od dnia otrzymania wezwania, informacji dotyczących dokonanej w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. sprzedaży energii elektrycznej oraz realizacji obowiązków w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego, względnie uiszczenia stosownych opłat zastępczych. (k. 1-3 akt adm.)

Pismo Prezesa URE zawierające wezwanie do przedstawienia informacji zostało przesłane do Przedsiębiorcy dwukrotnie na adres stałego miejsca wykonywania działalności gospodarczej (ul. (...), (...)-(...) R.). Każdorazowo pismo zostało skutecznie doręczone i odebrane przez adresata w dniach 1 czerwca 2018 r. oraz 17 grudnia 2018 r. (k. 4 akt adm.)

Mimo dwukrotnego prawidłowego doręczenia wezwania Przedsiębiorca nie przedstawił żądanych informacji. (bezsporne)

W zw. z tym Prezes URE pismem z dnia 17 maja 2019 r. zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej i wezwał do przedłożenia szczegółowych wyjaśnień oraz przesłania dokumentów mogących mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia w prowadzonym postępowaniu. (k. 5-7 akt adm.)

W odpowiedzi na powyższe zawiadomienie Przedsiębiorca w piśmie z dnia 26 czerwca 2019 r., które wpłynęło do Prezesa URE w dniu 2 lipca 2019 r. przedłożył dokumenty zawierające wskazane w wezwaniu informacje, w tym wypełniony Załącznik nr 1A. (k. 8-27 akt adm.)

Pismem z dnia 25 października 2019 r. Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania administracyjnego oraz o przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień. (k. 29-30 akt adm.)

Do dnia wydania zaskarżonej decyzji Przedsiębiorca nie skorzystał z możliwości zapoznania się z zebranych w postępowaniu administracyjnym materiałem dowodowym.

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dowodów zebranych w postępowaniu administracyjnym, twierdzeń stron przedstawionych w pismach procesowych oraz faktów powszechnie znanych. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebranych w sprawie dokumentom, które nie były przez strony kwestionowane i nie budziły wątpliwości Sądu.

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Podstawę do nałożenia na powoda kary pieniężnej stanowił przepis art. 168 pkt 11a ustawy OZE, w myśl którego karze pieniężnej podlega ten, kto odmawia wglądu lub nie przedstawia Prezesowi URE dokumentów lub informacji, o których mowa w art. 70 pkt 1 lub 2 ustawy OZE.

Zgodnie z art. 70 pkt 2 ustawy OZE Prezes URE ma prawo żądania przedstawienia dokumentów lub informacji mających znaczenie dla oceny wykonania obowiązków, o których mowa m. in. w art. 52-55 z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych i innych informacji prawnie chronionych.

W sprawie bezsporne jest, iż wezwanie z dnia 5 marca 2018 r., które zostało doręczone powodowi po raz drugi w dniu 17 grudnia 2018 r., tj. po wejściu w życie przepisów art. 168 pkt 11a, art. 169 ust. 1 pkt 1 oraz art. 170 ust. 4 pkt 1 ustawy OZE, również nie zostało przez powoda wykonane. W świetle powyższego podniesione w odwołaniu zarzuty naruszenia art. 168 pkt 11a, art. 169 ust. 1 pkt 1 oraz art. 170 ust. 4 pkt 1 ustawy OZE, na podstawie których w zaskarżonej decyzji nałożona została na Przedsiębiorcę karę pieniężną z tytułu naruszenia wynikającego z art. 70 pkt 2 Ustawy OZE obowiązku przedstawienia Prezesowi URE informacji lub dokumentów, oraz zarzut naruszenia wyprowadzonej z art. 2 Konstytucji RP zasady niedziałania prawa wstecz należało uznać za chybione.

Skoro zarówno w dacie doręczenia wezwania w dniu 17 grudnia 2018 r., jak i w czasie naruszenia przez powoda obowiązku, o którym mowa w art. 70 pkt 2 ustawy OZE oraz w dacie wydania zaskarżonej decyzji powołane w odwołaniu przepisy ustawy OZE, stanowiące podstawę do nałożenia na powoda kary pieniężnej już w pełni obowiązywały, w sprawie brak było podstaw do zastosowania przepisu art. 189c k.p.a. wprowadzającego zasadę stosowania przy nakładaniu kary przepisu względniejszego dla strony. Ponadto wbrew stanowisku odwołania, w czasie przed wejściem w życie w dniu 14 lipca 2018 r. przepisów ustawy OZE podstawą do nałożenia na powoda kary pieniężnej z tytułu niewykonania obowiązku wynikającego z art. 28 ustawy Prawo energetyczne były przepisy art. 56 ust. 1 pkt 7 i 7a tej ustawy, które przewidywały możliwość nałożenia kary w wysokości do 15% przychodu przedsiębiorcy i były mniej korzystne dla strony. Zgodzić się więc należało z przedstawionym w odpowiedzi na odwołanie stanowiskiem pozwanego, że obowiązujące przed dniem 14 lipca 2018 r. przepisy ustawy Prawo energetyczne, stanowiące podstawę do nałożenia na powoda kary pieniężnej z tytułu niewykonania obowiązku udzielenia informacji były mniej względniejsze dla powoda. Z powyższych przyczyn wyrażone w odwołaniu na podstawie art. 189c ustawy OZE stanowisko również nie było trafne.

W odwołaniu podniesiono również, że powód wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 70 pkt 2 ustawy OZE poprzez złożenie Prezesowi URE w piśmie z dnia 26 czerwca 2019 r. Załącznika nr 1A. Wskazać należało, iż złożenie dokumentów zawierających wymagane informacje po upływie terminu oraz po wszczęciu przez pozwanego postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary pieniężnej nie może być uznane za prawidłowe wykonanie obowiązku ustawowego. Jak wynika bowiem z przyjętego w tej kwestii stanowiska Sądu Apelacyjnego w Warszawie, każde nieudzielenie żądanej przez Prezesa URE informacji jest „odmową” jej udzielenia. (tak: Sąd Apelacyjny w

Warszawie w wyroku z dnia 18 marca 2015 r., sygn.. akt VI ACa 843/14 oraz wyroku z dnia 5 kwietnia 2016 r., sygn. akt VI ACa 381/15) Zgodnie natomiast z wyrokiem SOKiK z dnia 9 lutego 2018 r. sygn. akt XVII AmE 86/15 nieudzielenie żądanych informacji obejmuje także udzielenie informacji po terminie oraz udzielenie informacji niepełnych.

W tym stanie twierdzenie odwołania, iż na skutek przedstawienia przez powoda żądanych informacji w piśmie z dnia 26 czerwca 2019 r., które wpłynęło do Prezesa URE w dniu 2 lipca 2019 r. postępowanie w sprawie wymierzenia powodowi administracyjnej kary pieniężnej w ogóle nie powinno być wszczęte, ewentualnie po dokonaniu prawidłowych ustaleń powinno zostać umorzone, jako bezzasadne nie miało znaczenia w sprawie.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia oddalił odwołanie, jako bezzasadne – art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c., stosownie do wyniku sporu, ustalając wysokość należnych pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 720 zł, na podstawie par. 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia odwołania.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.